

Den Haag, 12 mei 2020

Geachte mevrouw Van Dijk,

De commissie Dossier J.A. Poch heeft de behoefte, via u, de minister haar gevoelens en zorg kenbaar te maken over de omgeving waarbinnen zij haar werk verricht. Reeds eerder heb ik dit mondeling aan u overgebracht.

De commissie heeft tot opdracht open geformuleerde vragen zoals vermeld in de onderzoeksopdracht in onderlinge samenhang en binnen de relevante context te onderzoeken. De minister heeft hierbij aangegeven dat het de commissie vrij staat om andere feiten te signaleren die de commissie in het licht van de onderzoeksvragen relevant voorkomen en bij kunnen dragen aan de waarheidsvinding. De commissie is van mening dat het onderzoek erbij gebaat is dat de commissie na een integrale analyse van alle beschikbare informatie tot een goed onderbouwde reconstructie van de gebeurtenissen en een samenhangend oordeel kan komen. De verschillende onderdelen uit het dossier dienen daartoe in samenhang en bijbehorende context beoordeeld te worden in het belang van de door de commissie te betrachten zorgvuldigheid en waarheidsvinding.

In dat verband is de verwachting dat het onderzoek van de commissie kan worden gehinderd of belemmerd indien voor oplevering van het rapport documenten middels verstrekking door de minister of anderszins in de openbaarheid komen. Er moeten door de commissie nog personen worden gehoord en die personen kunnen direct of indirect door het verstrekken van bepaalde (delen) van informatie worden beïnvloed. De ervaring leert immers dat ieder nieuws dat raakt aan het onderwerp van onderzoek van de commissie onmiddellijk leidt tot ophef en publiciteit, zeker wanneer het gaat om losse, en daarmee selectieve, openbaarmaking van stukken die context en samenhang ontberen en daardoor tot een voorbarige (want naar later mogelijk blijkt onjuiste of onvolledige) beeldvorming kunnen leiden. Zo een openbaarmaking verleidt immers gemakkelijk tot voorbarige conclusies en kwalificaties.

Het is voor de commissie van groot belang haar werk onverdroten en in volstreekte onafhankelijkheid te kunnen doen. Daarom is in het Instellingsbesluit opgenomen dat de commissie haar eigen werkwijze bepaalt. Interventies van de kant van het departement dan wel van de kant van de Kamer verdragen zich moeilijk met die onafhankelijkheid. Dat de commissie haar werk onafhankelijk en zorgvuldig moet kunnen doen is essentieel voor de betrouwbaarheid en de kwaliteit van het onderzoek. Als aan de voorwaarden voor betrouwbaar en kwalitatief hoogstaand onderzoek niet kan worden voldaan vreest de commissie haar onderzoeksopdracht niet te kunnen vervullen in overeenstemming met de maatstaven die de commissie voor ogen staan.

Wat betreft de stand van het onderzoek meld ik u graag het volgende. Op dit moment vindt een omvangrijk en breed archief- en dossieronderzoek (zowel fysiek als digitaal) plaats in combinatie met dossieranalyse. De commissie beschikt al over veel van de uitgevraagde

bescheiden maar heeft nog dossier- en archiefverzoeken uitstaan.

De volgende door de commissie geplande fase omvat het horen van personen. Op dit moment is niet is te voorzien welke gevolgen het coronavirus voor deze fase kan hebben. Ik zal u daarom medio juni nader informeren over de voortgang van het onderzoek en mij ook uitlaten over de termijn waarbinnen de commissie haar onderzoek denkt af te ronden.

Hoogachtend,
de voorzitter van de Commissie Dossier J.A. Poch

prof. mr. A.J. Machielse